Ročník 1952.

Sbírka zákonů republiky Československé

Částka 31. Vydána dne 12. listopadu 1952. Cena Kčs 3.50

OBSAH:

(52. a 53.) 52. Zákon o Československé akademii věd. — 53. Nařízení o zajištění bezpečnosti a hospodárnosti provozu některých technických zařízení.

52.

Zákon

ze dne 29. října 1952

o Československé akademii věd.

Národní shromáždění republiky Československé usneslo se na tomto zákoně:

Část I.
Všeobecná ustanovení.

§ 1.

(1) Zřizuje se Československá akademie věd (dále jen „Akademie") jako nejvyšší vědecká instituce republiky Československé, sdružující nejvýznamnější vědecké pracovníky státu.

(2) Akademie vzniká přebudováním Královské české společnosti nauk, založené r. 1784 a České akademie věd a umění, a navazuje na pokrokové tradice české a slovenské vědy.

§ 2.

Úkolem Akademie je plánovitá a organisovaná práce v theoretických a užitých vědách, aby cestou tvůrčího vědeckého bádání sloužila blahu lidu a vybudování socialismu v naší vlasti; pro toto bádání má vlastní vědecká pracoviště.

§ 3.

Akademie k tomu, aby mohla plnit svůj úkol,

a) soustřeďuje svou práci na hlavní otázky vědy ve všech jejích odvětvích tak, aby výsledky jejího vědeckého bádání tvořily základ pro veškerou vědeckou činnost a výchovu ve státě,

b) zkoumá přírodní bohatství, výrobní síly země a kulturní a hospodářské hodnoty lidstva a podporuje jejich včasné a hospodárné využití,

c) soustavně pečuje o výchovu a zvyšování kvalifikace vědeckých pracovníků,

d) podává vědecké posudky nejvyšším státním orgánům,

e) dbá o popularisaci vědy.

§ 4.

(1) Vědeckými pracovišti Akademie jsou její výzkumné a badatelské ústavy, laboratoře, kabinety, stanice, komise, knihovny a jiná pracoviště, která Akademie zřizuje, vede a zajišťuje.

(2) Akademie přispívá po vědecké stránce též k rozvoji vědecké činnosti veškerých ústavů do ní nezačleněných.

§ 5.

(1) Akademii se uděluje právo propůjčovat hodnost kandidáta věd a hodnost doktora věd.

(2) Pro systematickou výchovu vědeckých kádrů zřizuje se při Akademii vědecká aspirantura.

§ 6.

Akademie svolává podle potřeby zasedání, která posuzují a řeší zásadní vědecké otázky, pořádá vědecké zájezdy a porady a udržuje vědecké styky s domácími vědeckými společnostmi a se zahraničními akademiemi věd a vědeckými společnostmi, především s akademiemi a vědeckými společnostmi Svazu sovětských socialistických republik a zemí lidové demokracie.

§ 7.

Akademie je oprávněna vydávat časopisy i neperiodické publikace v oboru své působnosti a má právo k tomu účelu zřídit vydavatelský podnik.

§ 8.

Akademie odpovídá přímo vládě a podává jí každoročně zprávu o své činnosti.

§ 9.

(1) Akademie je socialistická právnická osoba.

(2) Sídlem Akademie je Praha. Akademie může však zřizovat svá vědecko-organisační centra (základny) a svá vědecká pracoviště i mimo své sídlo.

§ 10.

Rozpočet Akademie je součástí státního rozpočtu.

Část II.

Členové Akademie.

§ 11.

Členy Akademie jsou:

a) řádní členové-akademici, volení z aktivních vědců obohacujících vědu pracemi velkého významu a přispívajících k socialistické výstavbě státu,

b) členové korespondenti, volení z aktivních vědců obohacujících vědu významnými pracemi a přispívajících k socialistické výstavbě státu.

§ 12.

Členy Akademie mohou být i cizí státní příslušníci. Jejich práva a povinnosti určují stanovy Akademie.

§ 13.

Českoslovenští občané nebo cizí státní příslušníci, kteří obohatili vědu pracemi světového významu nebo kteří se zvláště zasloužili o stát a socialismus, mohou být voleni čestnými členy Akademie.

§ 14.

Akademici a členové korespondenti účastní se tvořivě vypracování plánu vědecké práce Akademie a řídí se jím ve své činnosti. O své činnosti předkládají Akademii každoročně zprávu.

§ 15.

Počet akademiků a členů korespondentů určuje vláda na návrh Akademie.

§ 16.

Akademici a členové korespondenti mají pravidelnou měsíční odměnu, a to i tehdy, mají-li jiný příjem.

§ 17.

Členové a čestní členové pozbývají členství usnesením Akademie, jestliže se zpronevěřili vlasti, věci míru a socialismu.

Část III.

Orgány Akademie.

§ 18.

(1) Nejvyšším orgánem Akademie je valné shromáždění, skládající se ze všech členů a čestných členů Akademie.

(2) Valné shromáždění zejména

a) určuje směrnice vědecké práce Akademie a jejích složek,

b) projednává a schvaluje plán vědeckých prací Akademie,

c) schvaluje zprávu presidia o činnosti Akademie,

d) řeší zásadně otázky organisační, zejména rozděluje Akademii na sekce podle skupin příslušných vědních oborů, zřizuje ústavy a vědecká pracoviště, přičleňuje společnosti a pod.,

e) volí členy Akademie, jejího presidenta, jakož i ostatní členy presidia,

f) schvaluje jmenování zástupců předsedů sekcí, vědeckých sekretářů sekcí, ředitelů ústavů a ředitele Akademie.

(3) Při volbě presidenta Akademie a akademiků hlasují toliko akademici. Volbu presidenta, členů presidia a členů Akademie, jakož i jejích čestných členů schvaluje vláda.

§ 19.

Při zvlášť významných příležitostech koná se plenární zasedání členů Akademie a vědeckých pracovníků ústavů Akademie; svolává je presidium Akademie.

§ 20.

(1) Presidium Akademie se skládá z presidenta Akademie, dvou zástupců presidenta, hlavního sekretáře a z předsedů sekcí.

(2) Ředitel Akademie obstarává pod vedením hlavního sekretáře a podle jeho pokynů administrativní a organisační věci Akademie.

(3) Zástupci předsedů sekcí a ředitel Akademie účastní se zasedání presidia s hlasem poradním.

§ 21.

President Akademie, zástupci presidenta a hlavní sekretář jsou voleni na 5 roků, předsedové sekcí na 3 roky.

§ 22.

Presidium je nejvyšším řídícím orgánem Akademie v době mezi zasedáním valného shromáždění. Zejména provádí rozhodnutí valného shromáždění, svolává jeho zasedání a připravuje pro ně podklady. O své činnosti podává zprávu na nejbližším zasedání valného shromáždění.

§ 23.

Podrobnou organisaci Akademie obsahují stanovy, na kterých se usnáší valné shromáždění; stanovy schvaluje vláda.

Část IV.

Ustanovení přechodná a závěrečná.

§ 24.

První akademiky a první členy presidia jmenuje president republiky na návrh vlády.

§ 25.

Vláda se zmocňuje, aby

a) upravila podrobnosti o propůjčování hodnosti kandidáta věd a doktora věd,

b) upravila právní otázky, týkající se zařízení a majetku institucí, jejichž dosavadní úkoly zcela nebo zčásti přejímá Akademie a rozhodla o převodu tohoto majetku,

c) vydala bližší předpisy o hospodaření Akademie,

d) stanovila výši a další podrobnosti o odměně členů Akademie,

e) upravila pracovní a platové poměry zaměstnanců Akademie.

§ 26.

(1) Zrušují se ustanovení odporující tomuto zákonu.

(2) Zejména se ruší

1. zákon č. 86/1920 Sb., o Masarykově Akademii Práce, a vládní nařízení č. 119/1920 Sb., jímž se vydává „Základní řád Masarykovy Akademie Práce“,

2. zákon č. 27/1922 Sb., o zřízení ústavu Slovanského a Orientálního.

§ 27.

Tento zákon nabývá účinnosti dnem vyhlášení; provedou jej všichni členové vlády.

Gottwald v. r.
Dr. **John** v. r.
Zápotocký v. r.

Široký v. r.	**Krosnář** v. r.
Dr. **Dolanský** v. r.	**Málek** v. r.
Fierlinger v. r.	**Maurer** v. r.
Dr. **Kyselý** v. r.	Dr. **Nejedlý** v. r.
arm. gen. **Bacílek** v. r.	**Nepomucký** v. r.
Bílek v. r.	Dr. **Neuman** v. r.
arm. gen. Dr. **Čepička** v. r.	**Nosek** v. r.
Dr. **Gregor** v. r.	**Plojhar** v. r.
Harus v. r.	**Pokorný** v. r.
Dr. **Havelka** v. r.	**Pospíšil A.** v. r.
Ing. **Jankovcová** v. r.	**Pospíšil J.** v. r.
Jonáš v. r.	Ing. **Púčik** v. r.
Kabeš v. r.	Dr. **Rais** v. r.
Kopecký v. r.	**Smida** v. r.
Krajčír v. r.	Ing. **Šimůnek** v. r.

Dr. **Šlechta** v. r.

53.

Vládní nařízení

ze dne 7. října 1952

o zajištění bezpečnosti a hospodárnosti provozu některých technických zařízení.

Vláda republiky Československé nařizuje se souhlasem presidenta republiky podle § 42 odst. 1 zákona č. 241/1948 Sb., o prvním pětiletém hospodářském plánu rozvoje Československé republiky (zákon o pětiletém plánu), a podle § 1 ústavního zákona č. 47/1950 Sb., o úpravách v organisaci veřejné správy:

§ 1.

Účel nařízení.

Účelem tohoto nařízení je zajistit při provozu technických zařízení bezpečnost lidského života a zdraví, národního majetku a jiných hospodářských hodnot, jakož i hospodárnost po stránce tepelné techniky. Proto se nově organisuje odborný technický dozor a prohlubuje péče o bez-

pečnostní a tepelně technická opatření při provozu technických zařízení.

§ 2.

Předmět odborného technického dozoru.

(1) Odbornému technickému dozoru podléhají technická zařízení, při jejichž provozu může dojít k ohrožení bezpečnosti lidského života a zdraví, národního majetku a jiných hospodářských hodnot nebo k vážným národohospodářským ztrátám způsobeným nehospodárností po stránce tepelné techniky (dále jen „technická zařízení"). Jsou to zejména parní kotle (parní generátory) a jiné tlakové nádoby, silnoproudá elektrická zařízení a zdvihadla. Ministerstvo paliv a energetiky může v dohodě s příslušnými ústředními úřady a jednotnou odborovou organisací stanovit, za kterých podmínek se tato technická zařízení vyjímají z odborného technického dozoru a která další technická zařízení tomuto dozoru podléhají.

(2) Z odborného technického dozoru podle tohoto nařízení jsou vyňata technická zařízení vojenské správy, ministerstva spojů, drah, na které vykonává dozor ministerstvo železnic, a technická zařízení Československého rozhlasu a Československého státního filmu.

Orgány odborného technického dozoru.

§ 3.

(1) Odborný technický dozor provádí Ústav technického dozoru při ministerstvu paliv a energetiky a jeho pobočka v Bratislavě (dále jen „Ústav").

(2) Činnost Ústavu se řídí organisačním řádem, který vydá ministerstvo paliv a energetiky v dohodě se zúčastněnými ústředními úřady a jednotnou odborovou organisací.

(3) Zaměstnanci Ústavu jsou povinni zachovávat státní, hospodářské a služební tajemství. Povinnost zachovávat tajemství trvá i po skončení pracovního poměru zaměstnance.

§ 4.

Ministerstvo paliv a energetiky může v dohodě s ministerstvem vnitra a jednotnou odborovou organisací přenést provádění některých úkolů odborného technického dozoru na národní výbory.

§ 5.

Úkoly odborného technického dozoru.

(1) Orgány odborného technického dozoru zjišťují:

a) zda technická zařízení, jejich provoz a údržba vyhovují předpisům a technickým normám, po případě uznaným pravidlům techniky a pokroku vědy;

b) zda projekty a konstrukce, jakož i technická zařízení v provozu odpovídají požadavkům hospodárnosti a zda je jich v závodě hospodárně užíváno, zejména s hlediska využití méně hodnotných paliv;

c) zda zamestnanci pověření obsluhou a dozorem nad technickými zařízeními mají potřebné odborné znalosti jak po stránce bezpečnostní, tak i po stránce tepelné techniky;

d) u technických zařízení, jež určí ministerstvo paliv a energetiky v dohodě s příslušnými ústředními úřady a jednotnou odborovou organisací (dále jen „vyhrazená technická zařízení"), též zda jejich projekty, konstrukce, materiál, výroba, umístění a použití odpovídají požadavkům bezpečného provozu.

(2) Orgány odborného technického dozoru poskytují odborné rady a znalecké posudky v otázkách uvedených v odstavci 1, organisují kursy pro školení odborných technických kádrů s hledisek tam uvedených a připravují předpisy o bezpečnosti technických zařízení a o jejich hospodárnosti po stránce tepelné techniky.

(3) Orgány odborného technického dozoru při vykonávání dozoru nad zajišťováním bezpečnosti a hospodárnosti provozu technických zařízení především pomáhají radou pracujícím a vedení podniku. Své úkoly vykonávají ve spolupráci s orgány inspekce práce.

§ 6.

Povinnosti projektantů, výrobců, dodavatelů a provozovatelů technických zařízení.

(1) Projektanti technických zařízení odpovídají za to, že projekty a konstrukční řešení technických zařízení vyhovují předpisům o bezpečnosti lidského života a zdraví, národního majetku a jiných hospodářských hodnot a o hospodárnosti po stránce tepelné techniky. U vyhrazených technických zařízení jsou povinni předložiti projekt ke schválení orgánu odborného technického dozoru.

(2) Výrobci odpovídají za zajištění a prohloubení péče o bezpečnost a hospodárnost provozu technických zařízení. U vyhrazených technických zařízení jsou povinni ještě před jejich zařazením do plánu výroby vyžádat si od orgánu odborného technického dozoru zprávu o provedené kontrole a schválení výpočtů a konstrukčních výkresů.

(3) Výrobci a dodavatelé jsou povinni zajistit, aby vyrobená technická zařízení odpovídala předpisům o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci, o bezpečnosti národního majetku a jiných hospodářských hodnot, o hospodárnosti a bezporuchovosti provozu, jakož i technickým normám a uznaným pravidlům techniky. Dále jsou povinni vyhotovovat a dodat pro vyrobená technická zařízení předepsané doklady.

(4) Provozovatelé jsou povinni:

a) dbát o bezpečnost a hospodárnost provozu technických zařízení podle příslušných předpisů a technických norem, jakož i podle pokynů orgánů odborného technického dozoru;

b) ihned hlásit vážné poruchy a zjištěné závady a opatření učiněná k jejich odstranění orgánu odborného technického dozoru;

c) v případech, kdy orgán odborného technického dozoru nařídí prohlídku nebo zkoušku technického zařízení, připravit včas zařízení k požadovanému úkonu, provést požadované úkony podle pokynů orgánů odborného technického dozoru, poskytnout potřebná vysvětlení a předložit příslušné doklady;

d) u technických zařízení podléhajících periodickým prohlídkám [parní kotle (parní generátory), tlakové nádoby, zdvihadla a pod.] hlásit orgánu odborného technického dozoru v plánovacím termínu pro příští rok datum plánované prohlídky a v odůvodněných případech oznámit mu včas změnu plánovaného termínu;

e) ohlásit orgánu odborného technického dozoru k evidenci technická zařízení podle směrnic, které vydá ministerstvo paliv a energetiky;

f) pečovat o odbornou výchovu zaměstnanců pověřených obsluhou a dozorem nad technickými zařízeními.

§ 7.

Provádění odborného technického dozoru.

(1) Orgány odborného technického dozoru nařídí odstranění závad, jež zjistí při šetření podle ustanovení § 5 odst. 1.

(2) Ústav sděluje svá rozhodnutí také národnímu výboru, který dohlíží na odstranění závad, a závodnímu inspektoru práce.

(3) Proti rozhodnutí Ústavu je možno do 15 dnů podat u něho rozklad s požádáním, aby odborné zjištění, jež bylo podkladem k rozhodnutí, bylo přezkoumáno jiným orgánem Ústavu. Rozklad nemá odkladný účinek, avšak Ústav může připustit, aby provedení rozhodnutí bylo odloženo. Učiní tak zejména tehdy, není-li bezprostředně ohrožen život nebo zdraví pracujících nebo samo technické zařízení.

§ 8.

Přístup k technickým zařízením.

Orgány odborného technického dozoru jsou oprávněny kdykoli k přístupu k technickým zařízením podle zvláštních předpisů, které vydá ministr paliv a energetiky v dohodě s ministrem národní bezpečnosti.

§ 9.

Náhrady.

Za výkony při provádění odborného technického dozoru vybírá Ústav náhrady. Sazby těchto náhrad stanoví a podrobnější předpisy o náhradách vydá ministerstvo paliv a energetiky v dohodě s ministerstvem financí.

§ 10.

Prováděcí předpisy.

Ministerstvo paliv a energetiky vydá v dohodě se zúčastněnými ústředními úřady a jednotnou odborovou organisací předpisy o bezpečnosti a hospodárnosti provozu technických zařízení, o tom, jaké doklady mají vyhotovovat a dodávat jejich výrobci a dodavatelé, o odborné kvalifikaci zaměstnanců obsluhujících technická zařízení a o tom, jak se této kvalifikace nabývá a jak se prokazuje.

§ 11.

Zrušení dosavadních předpisů.

(1) Zrušují se předpisy, které se vztahují na věci upravené tímto nařízením, zejména:

1. nařízení č. 273/1860 ř. z., týkající se bezpečnostních opatření proti nebezpečí výbuchu vařičů a kotlů opatřených hermeticky uzavřeným příklopem,
2. zákon č. 112/1871 ř. z., o zkoušení a periodickém vyšetřování parních kotlů,
3. nařízení č. 130/1875 ř. z., o opatřeních proti vybuchnutí parních kotlů,

4. nařízení č. 78/1877 ř. z., jímžto se činí některé změny v ministerském nařízení č. 130/1875 ř. z., které se týká opatření proti vybuchnutí,
5. nařízení č. 32/1882 ř. z., jímž se vysvětluje po případě doplňuje ministerské nařízení č. 130/1875 ř. z., o opatřeních proti výbuchu parních kotlů,
6. nařízení č. 108/1891 ř. z., týkající se průkazu způsobilosti k obsluze parních kotlů a k dozoru při práci parních kotlů, jakož i k obsluze parních strojů a k řízení lokomotiv a parních lodí,
7. nařízení č. 172/1893 ř. z., o úředním přehlížení a zkoušení starých parních kotlů do obchodu daných a k opětnému užívání ustanovených,
8. nařízení č. 108/1894 ř. z., jak konati se má zkoušení parních kotlů,
9. nařízení č. 59.963/1895 K. M. (uh. min. obchodu) ve znění nařízení č. 17.752/1903 K. M., o zkouškách a kontrolních revisích parních kotlů používaných na lodích a jiných plavidlech,
10. nařízení č. 50/1897 ř. z., kterým se mění a doplňuje ministerské nařízení ze dne 4. května 1884, vztažmo 2 odst. § 1 ministerského nařízení ze dne 1. října 1875, o bezpečnostním opatření proti výbuchu parních kotlů,
11. ustanovení §§ 32 až 53 nařízení č. 17.001/1901 K. M. (uh. min. obchodu), jímž se vydává instrukce pro živnostenskou inspekci a kotelní dozor,
12. zákon č. 449/1920 Sb., kterým se pozměňují ustanovení zákona č. 112/1871 ř. z., o zkouškách a periodických přehlídkách parních kotlů,
13. nařízení ministra plnomocníka vlády ČSR pro správu Slovenska č. 15/1922 Úř. novin, o vykonávání dozorčí služby kotelní na Slovensku,
14. ustanovení § 47 odst. 1, § 102, § 109 odst. 1, § 111 odst. 2, § 118 odst. 3 a § 130 vládního nařízení č. 41/1938 Sb., jímž se vydávají všeobecné předpisy na ochranu života a zdraví pomocných dělníků,
15. vládní nařízení č. 181/1940 Sb., jímž se vydávají předpisy na ochranu života a zdraví zaměstnanců pracujících ve stlačeném vzduchu,
16. vládní nařízení č. 235/1942 Sb., o technickém dozoru,
17. nařízení č. 255/1943 Sb., o bezpečnostních opatřeních proti výbuchům parních kotlů,
18. nařízení č. 322/1943 Sb., kterým se stanoví poplatky za prohlídky a zkoušení parních kotlů,
19. nařízení č. 23/1944 Sb., o přenosných uzavřených nádobách na stlačené, zkapalněné a pod tlakem rozpuštěné plyny (nařízení o stlačených plynech),
20. nařízení č. 24/1944 Sb., kterým se stanoví poplatky za zkoušení přenosných uzavřených nádob na stlačené, zkapalněné a pod tlakem rozpuštěné plyny,
21. nařízení č. 176/1944 Sb., kterým se vydávají předpisy pro materiál a stavbu parních kotlů,
22. nařízení Slovenské národní rady č. 38/1945 Sb. n. SNR, o státních strojních úřadech,
23. nařízení Slovenské národní rady č. 89/1945 Sb. n. SNR, o úpravě poplatků za úřední prohlídky a zkoušky parních kotlů a přístrojů,
24. vládní nařízení č. 277/1949 Sb., kterým se vydávají některé předpisy o přístrojích na výrobu acetylenového plynu.

(2) Do vydání předpisů podle tohoto nařízení se postupuje podle předpisů dosavadních, pokud mu neodporují.

§ 12.

Účinnost nařízení.

Toto nařízení nabývá účinnosti dnem 1. listopadu 1952; provede je ministr paliv a energetiky v dohodě se zúčastněnými členy vlády.

Gottwald v. r.

Zápotocký v. r.

Pokorný v. r.

Administrace: Praha III, Tržiště čís. 9. Telefon čís. 667 41 až 49. — Účet Státní banky československé čís. 108.011
Roční předplatné Kčs 180.—, s přílohou Kčs 230.—. — Frankované reklamace se uznávají jen, dojdou-li do 28 dnů po vydání (zaplacení) reklamované částky (Sbírky). — Novinová sazba povolena poštovním ředitelstvím v Praze čís. 109.705/IIIa 1939. — Dohlédací poštovní úřad Praha 022. Tiskne Státní tiskárna, n. p. 01 v Praze.